

RIADENIE VONKAJŠÍCH HRANÍC

Politika EÚ v oblasti riadenia hraníc sa musela prispôbiť veľkým zmenám, napríklad príchodu nebývalého počtu utečencov a neregulárnych migrantov, a to od polovice roku 2015 sa prejavili viaceré nedostatky politik EÚ v oblasti správy vonkajších hraníc a migrácie. Výzvy spojené so zintenzívnením zmiešaných migračných tokov do EÚ a zvýšené obavy z hľadiska bezpečnosti vyvolali novú vlnu opatrení v oblasti ochrany vonkajších hraníc EÚ, čím boli ovplyvnené aj jej vnútorné hranice.

PRÁVNY ZÁKLAD

Článok 3 ods. 2 Zmluvy o Európskej únii (Zmluvy o EÚ).

Články 67 a 77 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ).

CIELE

Jednotný priestor bez kontrol na vnútorných hraniciach – schengenský priestor – si tiež vyžaduje spoločnú politiku v oblasti riadenia vonkajších hraníc. V článku 3 ods. 2 Zmluvy o EÚ sa požadujú príslušné opatrenia týkajúce sa kontroly na vonkajších hraniciach. EÚ sa preto snaží stanoviť spoločné normy kontroly na svojich vonkajších hraniciach a postupne zavádza integrovaný systém riadenia týchto hraníc.

DOSIAHNUTÉ VÝSLEDKY

Prvý krok k spoločnej politike riadenia vonkajších hraníc Európy sa uskutočnil 14. júna 1985, keď päť z desiatich členských štátov vtedajšieho Európskeho hospodárskeho spoločenstva podpísalo neďaleko luxemburského pohraničného mesta Schengen medzinárodnú zmluvu, tzv. Schengenskú dohodu, ktorú o päť rokov neskôr doplnil Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda^[1]. Schengenský priestor, zóna bez hraníc vytvorená schengenským *acquis* (ako sú súhrnne označované dohody a predpisy), v súčasnosti pozostáva z 26 európskych krajín^[2].

[1][Schengenské acquis](#) Dohovor zo 14. júna 1985, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda uzatvorená 14. júna 1985 medzi vládami štátov hospodárskej únie Beneluxu, Nemeckej spolkovej republiky a Francúzskej republiky o postupnom zrušení kontrol na ich spoločných hraniciach (Ú. v. ES L 239, 22.9.2000, s. 19).

[2]Medzi tieto krajiny nepatrí Spojené kráľovstvo, Írsko, Chorvátsko, Bulharsko ani Rumunsko. Súčasťou priestoru sú však tri krajiny, ktoré nie sú členskými štátmi EÚ: Švajčiarsko, Nórsko a Lichtenštajnsko.

A. Schengenské acquis v oblasti vonkajších hraníc

Dnešné schengenské *acquis* v oblasti vonkajších hraníc vychádza z pôvodného *acquis* začleneného do právneho poriadku EÚ Amsterdamskou zmluvou (1.1.3). Jeho pravidlá možno nájsť v širokej škále opatrení, ktoré možno zhruba rozdeliť na päť tém:

1. Kódex schengenských hraníc[3] je hlavným pilierom riadenia vonkajších hraníc. Stanovujú sa ním pravidlá na vonkajších hraničných priechodoch a podmienky pre dočasné obnovenie kontrol na vnútorných hraniciach. Stanovuje sa v ňom, že členské štáty sú povinné pri prekročení vonkajších hraníc s použitím príslušných databáz systematicky kontrolovať všetky osoby, a to aj osoby, ktoré majú právo na voľný pohyb v súlade s právom EÚ (t. j. občanov EÚ a ich rodinných príslušníkov, ktorí nie sú občanmi EÚ). Databázy, ktoré sa používajú na kontrolu, zahŕňajú Schengenský informačný systém (SIS) a databázu Interpolu s údajmi o odcudzených a stratených cestovných dokladoch (SLTD). Tieto povinnosti sa uplatňujú na všetkých vonkajších hraniciach (vzdušných, námorných a pozemných), a to pri vstupe aj výstupe.

2. Schengenský informačný systém (SIS)

SIS je systém na výmenu informácií a databáza, ktorá pomáha zaistiť medzinárodnú bezpečnosť v schengenskom priestore, kde neexistujú kontroly na vnútorných hraniciach. Je to najpoužívanejší a najúčinnější informačný systém EÚ priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (4.2.1). Orgány v celej EÚ využívajú systém SIS na vkladanie alebo overovanie záznamov o hľadaných alebo nezvestných osobách a predmetoch. Obsahuje viac ako 80 miliónov záznamov a v roku 2017 v ňom orgány vyhľadávali údaje viac ako 5 miliárd ráz a získali viac ako 240 000 pozitívnych nálezov zo zahraničných zápisov (zápisov, ktoré vydala iná krajina). Schengenský informačný systém bol nedávno posilnený aktualizovanými pravidlami, ktorými sa odstrániť potenciálne nedostatky systému a zavedie sa niekoľko zásadných zmien, pokiaľ ide o typy vložených zápisov.

Po poslednej reforme v roku 2018 je rozsah pôsobnosti systému SIS teraz definovaný v troch osobitných právnych nástrojoch, ktoré majú formu troch nariadení (ktoré nahrádzajú SIS II):

- Policajná a justičná spolupráca v trestných veciach^[4],
- Hraničné kontroly^[5],
- Návrat neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín^[6].

[4]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1862 z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti policajnej spolupráce a justičnej spolupráce v trestných veciach, o zmene a zrušení rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1986/2006 a rozhodnutia Komisie 2010/261/EÚ (Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 56).

[5]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1861 z 28. novembra 2018 o zriadení, prevádzke a využívaní Schengenského informačného systému (SIS) v oblasti hraničných kontrol, o zmene Dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a o zmene a zrušení nariadenia (ES) č. 1987/2006, Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 14.

[6]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2018/1860 z 28. novembra 2018 o využívaní Schengenského informačného systému na účely návratu neoprávnene sa zdržiavajúcich štátnych príslušníkov tretích krajín (Ú. v. EÚ L 312, 7.12.2018, s. 1).

Týmito tromi nariadeniami sa vytvárajú dodatočné kategórie záznamov v systéme, napríklad záznamy o neznámych podozrivých alebo hľadaných osobách, preventívne záznamy o deťoch, ktorým hrozí únos zo strany rodičov, záznamy na účely návratu, záznamy týkajúce sa rozhodnutí o návrate, ktoré boli vydané neoprávnene sa zdržiavajúcim štátnym príslušníkom tretích krajín okrem odtlačkov dlaní, odtlačkov prstov, zobrazení tváre a DNA týkajúceho sa nezvestných osôb s cieľom potvrdiť ich totožnosť.

3. Fond pre vnútornú bezpečnosť: hranice a víza (ISF)

Nie všetky členské štáty majú vonkajšie hranice a nie všetky sú rovnako ovplyvnené cezhraničnými tokmi. EÚ preto prideliuje finančné prostriedky v snahe kompenzovať niektoré náklady členských štátov, ktorých hranice sú aj vonkajšími hranicami EÚ. Tento mechanizmus rozdelenia zaťaženia bol vytvorený s finančnými prostriedkami v celkovej výške 3,8 miliardy EUR na sedemročné obdobie finančného plánovania 2014 – 2020. Hlavným cieľom fondu ISF je prispievať k zaisteniu vysokej miery bezpečnosti v Únii a zároveň uľahčovať legitímne cestovanie. Prijímateľmi v súvislosti s programami uskutočňovanými v rámci tohto fondu môžu byť štátne a federálne orgány, miestne verejné orgány, mimovládne organizácie, humanitárne organizácie, súkromnoprávne a verejnoprávne spoločnosti a vzdelávacie a výskumné organizácie.

4. Systém vstup/výstup (EES)

Systém vstup/výstup (EES)^[7] je informačný systém, ktorý urýchľuje a posilňuje hraničné kontroly štátnych príslušníkov tretích krajín cestujúcich do EÚ. Systém EES nahrádza manuálne pečiatkovanie pasov na hraniciach elektronickým záznamom v databáze.

Hlavné ciele EES sú:

- skrátiť čas hraničných kontrol a zvýšiť kvalitu hraničných kontrol automatickým výpočtom dĺžky povoleného pobytu každého cestujúceho,
- zabezpečiť systematickú a spoľahlivú identifikáciu osôb, ktoré prekročili povolenú dĺžku pobytu,
- posilniť vnútornú bezpečnosť a pomáhať v boji proti terorizmu tým, že sa orgánom presadzovania práva umožní prístup k záznamom o predchádzajúcom cestovaní,

Prístup do systému EES majú vnútroštátne orgány presadzovania práva a Europol, nie však orgány zodpovedné za posúdenie žiadosti o udelenie azylu. Možnosť prenosu údajov na účely presadzovania práva alebo na účely návratu do tretích krajín a členských štátov EÚ, ktoré sa nezúčastňujú na systéme vstup/výstup, sa poskytuje, avšak za určitých podmienok. Systém EES zaznamená údaje cestujúcich (meno, typ cestovného dokladu, odtlačky prstov, vizuálny obraz, dátum a miesto vstupu a výstupu) pri prekračovaní vonkajších hraníc schengenského priestoru. Bude sa používať pri

[7]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2017/2226 z 30. novembra 2017, ktorým sa zriaďuje systém vstup/výstup na zaznamenávanie údajov o vstupe a výstupe štátnych príslušníkov tretích krajín prekračujúcich vonkajšie hranice členských štátov a o odopretí ich vstupu a stanovujú podmienky prístupu do systému vstup/výstup na účely presadzovania práva, a ktorým sa mení Dohovor, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, a nariadenia (ES) č. 767/2008 a (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 327, 9.12.2017, s. 20).

všetkých štátnych príslušníkoch tretích krajín, a to tých, ktorí žiadajú o víza, ako aj tých, ktorí sú oslobodení od vízovej povinnosti. Budú ho tiež využívať konzulárne a pohraničné orgány.

5. Európska agentúra pre pohraničnú a pobrežnú stráž (Frontex)

Európska pohraničná a pobrežná stráž (EBCG) je kombináciou Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž (EBCGA – Frontex) a vnútroštátnych orgánov^[8].

Európska pohraničná a pobrežná stráž začala fungovať v októbri 2016. Úlohou tejto [decentralizovanej agentúry](#) je monitorovať vonkajšie hranice EÚ a spolu s členskými štátmi identifikovať a riešiť akékoľvek bezpečnostné hrozby týkajúce sa vonkajších hraníc EÚ. Už niekoľko rokov pred rokom 2015 Parlament vyzýval na posilnenie úlohy agentúry Frontex s cieľom zvýšiť jej schopnosť účinnejšie reagovať na meniace sa migračné toky. Parlament vo svojom [uznesení z 2. apríla 2014 o hodnotení Štokholmského programu v polovici obdobia](#)^[9] napríklad vyzval európskych príslušníkov pohraničnej stráže na ochranu schengenských hraníc. Európska rada vo svojich záveroch z októbra 2015 tiež vyjadrila podporu „postupnému zavádzaniu integrovaného systému riadenia vonkajších hraníc“. Parlament trval na tom, že nové právomoci agentúry by sa mali aktivovať rozhodnutím členských štátov v Rade, a nie rozhodnutím Komisie, ako sa pôvodne navrhovalo. Nariadenie rozširuje rozsah činností agentúry EBCGA/Frontex tak, aby bola zahrnutá posilnená podpora pre členské štáty v oblasti riadenia migrácie, boja proti cezhraničnej trestnej činnosti a pátracích a záchranných operácií. Stanovuje sa v ňom väčšia úloha agentúry Frontex pri vracaní migrantov do ich krajín pôvodu v súlade s rozhodnutiami, ktoré prijali vnútroštátne orgány. Rada môže na základe návrhu Komisie požiadať agentúru, aby zasiahla a pomohla členským štátom vo výnimočných prípadoch. Táto situácia nastane, ak:

- členský štát nedodržiava (v stanovenej lehote) záväzné rozhodnutie správnej rady agentúry riešiť zraniteľné miesta svojho riadenia hraníc a
- existuje osobitný a neúmerný tlak na vonkajšie hranice, ktorý ohrozuje fungovanie schengenského priestoru. Ak sa členský štát stavia proti rozhodnutiu Rady o poskytnutí pomoci, ostatné krajiny EÚ môžu dočasne obnoviť kontroly na vnútorných hraniciach.

V septembri 2018 Komisia predložila [nový návrh na posilnenie Európskej agentúry pre pohraničnú a pobrežnú stráž](#), ktorý bol prijatý v novembri 2019^[10]. Agentúra získala nový mandát a vlastné prostriedky a právomoci na ochranu vonkajších hraníc, účinnejšie uskutočňovanie návratov a spoluprácu s tretími krajinami.

Základom tejto posilnenej agentúry bude stály zbor [10 000 príslušníkov pohraničnej stráže s výkonnými právomocami](#) na podporu členských štátov. Agentúra bude mať aj

[8]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/1624 zo 14. septembra 2016 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráž, ktorým sa mení nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2016/399 a ktorým sa zrušuje nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 863/2007, nariadenie Rady (ES) č. 2007/2004 a rozhodnutie Rady 2005/267/ES (Ú. v. EÚ L 251, 16.9.2016, s. 1).

[9]Odsek 74 [uznesenia Európskeho parlamentu z 2. apríla 2014 o hodnotení Štokholmského programu v polovici obdobia](#), Ú. v. EÚ C 408, 30.11.2017, s. 8.

[10]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) 2019/1896 z 13. novembra 2019 o európskej pohraničnej a pobrežnej stráž a zrušení nariadení (EÚ) č. 1052/2013 a (EÚ) 2016/1624 (Ú. v. EÚ L 295, 14.11.2019, s. 1).

silnejší mandát na navrátenie a bude užšie spolupracovať s tretími krajinami vrátane tých, ktoré nie sú bezprostrednými susedmi EÚ. Nový stály zbor európskej pohraničnej a pobrežnej stráže bude k dispozícii na nasadenie po tom, ako sa stane plne funkčným v roku 2021, a do roku 2024 dosiahne plnú kapacitu 10 000 príslušníkov pohraničnej stráže.

B. Vývoj v oblasti riadenia vonkajších hraníc EÚ

1. Tempo zmien sa zrýchlilo, v posledných rokoch s veľkými stratami na životoch v Stredozemnom mori a s obrovským prílevom utečencov a migrantov od septembra 2015.

Pred utečeneckou krízou pristúpili k vybudovaniu oplotení na vonkajších hraniciach len tri krajiny s cieľom zabrániť tomu, aby sa migranti a utečenci dostali na ich územie: Španielsko (kde bolo budovanie dokončené v roku 2005 a rozšírilo sa v roku 2009), Grécko (dokončené v roku 2012) a Bulharsko (v reakcii na Grécko, dokončené v roku 2014). Na rozdiel od článku 14 ods. 2 Kódexu schengenských hraníc, v ktorom sa stanovuje, že „vstup sa môže odoprieť len na základe odôvodneného rozhodnutia, v ktorom sa uvedú presné dôvody odopretia“, **rastúci počet členských štátov postupne začal budovanie pohraničných múrov alebo oplotení** s cieľom bez rozdielu zabrániť migrantom a žiadateľom o azyl v prístupe na územie štátu. Okrem toho, bez výslovných pravidiel EÚ týkajúcich sa budovania plotov na vonkajších hraniciach schengenského priestoru členské štáty tiež vybuďovali bariéry na hraniciach s tretími krajinami (najmä Marokom a Ruskom) vrátane predvstupových kandidátskych krajín (Severomacedónska republika, Srbsko a Turecko) a jednej členskej krajiny EÚ uchádzajúcej sa o členstvo v schengenskom priestore – Chorvátska. Oplotenia boli tiež postavené v schengenskom priestore, napríklad medzi Rakúskom a Slovinskom, pričom španielske konanie v Melille sa dostalo pod kontrolu Európskeho súdu pre ľudské práva v Štrasburgu.

2. V septembri 2018 bol vytvorený Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS).

Účelom tohto nového centralizovaného informačného systému je zhromažďovať informácie o štátnych príslušníkoch tretích krajín, ktorí nepotrebujú víza na vstup do schengenského priestoru, a identifikovať všetky potenciálne bezpečnostné riziká alebo riziká neregulárnej migrácie. Databáza bude vopred vykonávať kontroly cestujúcich oslobodených od vízovej povinnosti a zamietajú im cestovné povolenie, ak sa predpokladá, že predstavujú riziko. Databáza bude podobná už zavedeným systémom, medzi inými napríklad v USA (ESTA), Kanade a Austrálii.

Medzi výhody systému ETIAS patria rýchlejšie vybavovania na hraniciach, lepšia vnútorná bezpečnosť, lepšie predchádzanie nelegálnemu prisťahovalectvu a zníženie rizík pre verejné zdravie. Hoci systém bude vykonávať predbežné kontroly, konečné rozhodnutie o udelení alebo zamietnutí vstupu, a to aj v prípadoch, keď má daná osoba platné cestovné povolenie, príjmu príslušníci vnútroštátnej pohraničnej stráže vykonávajúci hraničné kontroly v súlade s pravidlami Kódexu schengenských hraníc. ETIAS má tri hlavné funkcie:

- overenie informácií, ktoré štátni príslušníci tretích krajín oslobodení od vízovej povinnosti predložili online pred ich vycestovaním do EÚ,

- vybavovanie žiadostí ich kontrolou oproti iným informačným systémom EÚ (ako sú SIS, VIS, databáza Europolu, databáza Interpolu, systém EES a Eurodac, Európska azylová daktyloskopická databáza, ktorá umožňuje porovnávanie údajov o odtlačkoch prstov),
- vydávanie cestovných povolení v prípade, že nie sú identifikované žiadne pozitívne nálezy alebo prvky vyžadujúce ďalšiu analýzu.

Cestovné povolenia by malo byť možné získať v priebehu niekoľkých minút. Bude sa účtovať poplatok za žiadosť vo výške 7 EUR. V júni 2017 sa Rada rozhodla rozdeliť návrh na dva odlišné právne akty^[11], pretože (schengenský) právny základ návrhu nemôže zahŕňať zmeny nariadenia o Europole. Systém ETIAS vytvorí agentúra eu-LISA a začne fungovať v roku 2021.

3. Agentúra eu-LISA

Agentúra [eu-LISA](#), ktorá bola zriadená v roku 2011, je zodpovedá za prevádzkové riadenie troch centralizovaných informačných systémov EÚ: SIS, VIS a Eurodac^[12]. Jeho úlohou je implementovať novú architektúru IT v oblasti spravodlivosti a vnútorných vecí. V novembri 2019 bol mandát agentúry eu-LISA revidovaný^[13] a ďalej sa rozvíjala schopnosť agentúry prispievať k riadeniu hraníc, spolupráci v oblasti presadzovania práva a riadeniu migrácie v EÚ.

4. Interoperabilita medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc

EÚ vyvíja veľké centralizované informačné systémy (SIS, VIS, Eurodac, EES a ETIAS) na zber, spracovanie a výmenu informácií, ktoré sú nevyhnutné pre spoluprácu v oblasti bezpečnosti a riadenie vonkajších hraníc a migrácie. V decembri 2017 Komisia navrhla, aby sa tieto informačné systémy stali interoperabilnými na úrovni EÚ, t. j. aby boli schopné vymieňať si údaje a informácie tak, aby orgány mali všetky informácie, ktoré potrebujú, a to kedykoľvek a kdekoľvek ich potrebujú. Interoperabilita znamená schopnosť systémov informačných technológií vymieňať si údaje a poznatky, aby sa predišlo nedostatkom informácií spôsobeným zložitou a roztrieštenou týchto systémov^[14].

[11]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ([EÚ](#)) 2018/1240 z 12. septembra 2018, ktorým sa zriaďuje Európsky systém pre cestovné informácie a povolenia (ETIAS) a ktorým sa menia nariadenia (EÚ) č. 1077/2011, (EÚ) č. 515/2014, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2016/1624 a (EÚ) 2017/2226, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 1, a nariadenie ([EÚ](#)) 2018/1241 z 12. septembra 2018, ktorým sa mení nariadenie (EÚ) 2016/794 na účely zriadenia Európskeho systému cestovných informácií a povolení (ETIAS) – úlohy Europolu, Ú. v. EÚ L 236, 19.9.2018, s. 72.

[12]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ([EÚ](#)) 2018/1726 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) a o zmene nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 99).

[13]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ([EÚ](#)) 2018/1726 zo 14. novembra 2018 o Agentúre Európskej únie na prevádzkové riadenie rozsiahlych informačných systémov v priestore slobody, bezpečnosti a spravodlivosti (eu-LISA) a o zmene nariadenia (ES) č. 1987/2006 a rozhodnutia Rady 2007/533/SVV a o zrušení nariadenia (EÚ) č. 1077/2011 (Ú. v. EÚ L 295, 21.11.2018, s. 99).

[14]Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ([EÚ](#)) 2019/817 z 20. mája 2019 o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti hraníc a víz a o zmene nariadení Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 767/2008, (EÚ) 2016/399, (EÚ) 2017/2226, (EÚ) 2018/1240, (EÚ) 2018/1726 a (EÚ) 2018/1861 a rozhodnutí Rady 2004/512/ES a 2008/633/SVV, Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 27 a nariadenie Európskeho parlamentu a Rady ([EÚ](#)) 2019/818 z 20. mája 2019 o stanovení rámca pre interoperabilitu medzi informačnými systémami EÚ v oblasti policajnej a justičnej spolupráce, azylu a migrácie a o zmene nariadení (EÚ) 2018/1726, (EÚ) 2018/1862 a (EÚ) 2019/816, Ú. v. EÚ L 135, 22.5.2019, s. 85.

Dve nariadenia prijaté v máji 2019 umožnia vzájomnú doplnkovosť týchto systémov, uľahčia správnu identifikáciu osôb a prispievajú k boju proti podvodom s osobnými údajmi. Nemenia sa nimi práva na prístup uvedené v právnom základe pre každý európsky informačný systém, ale stanovujú sa tieto komponenty interoperability:

- európsky vyhľadávací portál, ktorý by mal príslušným orgánom umožniť prehľadávať viaceré informačné systémy súčasne, využívajúc pritom biografické a biometrické údaje,
- spoločná služba porovnávania biometrických údajov, ktorá by mala umožniť vyhľadávanie a porovnávanie biometrických údajov (odtlačky prstov a podoby tváre) z viacerých systémov,
- spoločná databáza údajov o totožnosti, ktorá by mala obsahovať biografické a biometrické údaje štátnych príslušníkov tretích krajín, ktoré sú v súčasnosti uložené vo viacerých informačných systémoch EÚ,
- detektor viacnásobných totožností, ktorý overuje, či vyhladané biometrické údaje o totožnosti existujú aj v iných systémoch na účely odhalenia viacnásobných totožností spojených s rovnakým súborom biometrických údajov.

ÚLOHA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

Parlament reaguje na vývoj politiky v oblasti riadenia vonkajších hraníc zmiešane. Všeobecne podporuje posilnenie organizačnej úlohy agentúry EBCGA a ďalších príslušných agentúr Únie, pričom často vyzýva na ďalšie posilnenie ich úloh vzhľadom na to, že EÚ zápasí s migračnou krízou v Stredozemí. Hoci Parlament vníma rozvoj EBCGA prevažne pozitívne, jeho postoj k inteligentným hraniciam je oveľa opatrnejší. V reakcii na návrh Komisie z roku 2013 vyjadril pochybnosti týkajúce sa navrhovaného rozsiahleho využívania technológií a hromadného spracúvania osobných údajov na vonkajších hraniciach. Navyše, predpokladané náklady na technológiu v oblasti inteligentných hraníc v spojení s pochybnosťami o jej prínosoch vyvolali viaceré obavy Parlamentu. Parlament vo svojom uznesení z 12. septembra 2013 o druhej správe o vykonávaní stratégie vnútornej bezpečnosti EÚ uviedol, že nové IT systémy v oblasti migrácie a riadenia hraníc, napríklad iniciatívy „inteligentných hraníc“, by sa mali starostlivo analyzovať, najmä pokiaľ ide o zásady nevyhnutnosti a proporcionality. V septembri 2015, v tejto súvislosti položil otázku na ústne zodpovedanie Komisii a Rade a pýtal sa na ich postoj k prístupu orgánov presadzovania práva do systému a ich názory na význam rozhodnutia Európskeho súdneho dvora z apríla 2014 o smernici o uchovávaní údajov (pozri 4.2.8). Ak nenastane rýchly pokrok v navrhovanej reforme nariadenia Dublin III^[15], Parlament by mohol zmraziť prebiehajúce rokovania o všetkých spisoch, ktoré sú predmetom záujmu ministerstiev spravodlivosti a vnútorných vecí, ako napríklad nedávny návrh o interoperabilite, revíziu systému Eurodac a iné príslušné spisy. Takto konal už v roku 2012 v súvislosti s tzv. „zmrazením Schengenu“, keď sa rozhodol ukončiť spoluprácu

[15]Návrh nariadenia Európskeho parlamentu a Rady zo 4. mája 2016, ktorým sa ustanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (COM(2016)0270).

na hlavných spisoch v oblasti SVV, o ktorých sa rokovalo, a to v reakcii na rozhodnutie Rady zmeniť právny základ schengenského balíka opatrení v oblasti správy. Vo svojom uznesení o výročnej správe o fungovaní schengenského priestoru^[16] sa Parlament snažil poukázať na skutočnosť, že hoci EÚ prijala mnoho opatrení na posilnenie svojich vonkajších hraníc vrátane kontrol hraníc, nedošlo k zodpovedajúcej akcii v podobe odstránenia kontrol vnútorných hraníc.

Parlament takisto trval na tom, že je potrebné prijať v tejto oblasti opatrenia s náležitým ohľadom na hranice EÚ, *acquis* v oblasti azylu, ako aj na Chartu základných práv Európskej únie. Parlament už dlhší čas požaduje spoľahlivé a spravodlivé postupy a holistický prístup k migrácii na úrovni EÚ^[17].

Udo Bux
12/2019

[16]Uznesenie Európskeho parlamentu z 30. mája 2018 o výročnej správe o fungovaní schengenského priestoru ([Prijaté texty, P8_TA\(2018\)0228](#)).

[17]Uznesenie Európskeho parlamentu z 12. apríla 2016 o situácii v Stredozemí a potrebe holistického prístupu EÚ k migrácii, Ú. v. EÚ C 58, 15.2.2018, s. 9.

